

1.	Nazwa przedmiotu/modułu w języku polskim Limnologia i oceanografia	
2.	Nazwa przedmiotu/modułu w języku angielskim Limnology and oceanography	
3.	Jednostka prowadząca przedmiot WNZKŚ, Instytut Nauk Geologicznych, Zakład Geologii Stosowanej, Geochemii i Gospodarki Środowiskiem	
4.	Kod przedmiotu/modułu USOS	
5.	Rodzaj przedmiotu/modułu Fakultatywny otwartego wyboru	
6.	Kierunek studiów Geologia	
7.	Poziom studiów II stopień	
8.	Rok studiów I lub II rok	
9.	Semestr zimowy lub letni	
10.	Forma zajęć i liczba godzin wykłady: 20 godz. ćwiczenia prowadzone w terenie i laboratorium: 16 godz.	
11.	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby prowadzącej zajęcia wykładowca: dr Adriana Trojanowska-Olichwer koordynator: dr Adriana Trojanowska-Olichwer prowadzący ćwiczenia: dr Adriana Trojanowska-Olichwer,	
12.	Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu/modułu oraz zrealizowanych przedmiotów Znajomość podstaw geochemii i ekologii.	
13.	Cele przedmiotu Zapoznanie studentów z podstawami limnologii i oceanografii, zmiennością procesów fizykochemicznych i biologicznych w wodach powierzchniowych i związkami przyczynowo-skutkowymi w zakresie jakości wód i oddziaływania antropogenicznego	
14.	Zakładane efekty kształcenia (W_01) Zna podstawy procesów ekologicznych i środowiskowych. (W_02) Ma wiedzę w zakresie aktualnych	Symbole kierunkowych efektów kształcenia K2_W02 K2_W03

	<p>problemów nauk o Ziemi i nauk o środowisku oraz stosowanych w nich współczesnych metod badawczych.</p> <p>(W_03) Konsekwentnie stosuje zasadę ścisłego, opartego na danych empirycznych interpretowania zjawisk i procesów przyrodniczych w pracy badawczej i działaniach praktycznych.</p> <p>(U_01) Potrafi zastosować zaawansowane techniki i narzędzia badawcze w zakresie limnologii i oceanografii.</p> <p>(K_01) Rozumie potrzebę ciągłego uczenia się i podnoszenia kompetencji zawodowych, a także inspirowania i organizowania procesu uczenia się innych osób.</p>	<p>K2_W04</p> <p>K2_U01</p> <p>K2_K01</p>
15.	<p>Treści programowe</p> <p>Wykłady:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do limnologii i oceanografii: definicje, rys historyczny rozwoju limnologii i oceanografii, właściwości wód słodkich i słonych i ich zasoby, woda w krajobrazie. 2. Typy wód śródlądowych: Ogólna charakterystyka wód płynących, jezior, zbiorników zaporowych Pochodzenie jezior i typy genetyczne, cechy, morfometria, parametry mis jeziornych, strefy mis jeziornych i warunki ich funkcjonowania, zasilanie jezior 3. Znaczenie czynników fizykochemicznych w jeziorach: Termika wód jeziornych, wiosenne i jesienne mieszanie wód, bilans cieplny jeziora, zlodzenie jezior, właściwości optyczne wody, barwa, zapach. Zmienność warunków tlenowych w jeziorach, znaczenie stratyfikacji termicznej. Równowaga chemiczna $\text{CO}_2/\text{HCO}_3^-/\text{CO}_3^{2-}$ jako układ buforujący. pH, potencjał redoks, przewodnictwo elektryczne – jaką informację przekazują o jakości wody. Obieg biogeochemiczny fosforu, azotu, siarki i ich znaczenie dla funkcjonowania jezior. Materia organiczna w jeziorach, osady jeziorne – metody badań, klasyfikacja, znaczenie w obiegu pierwiastków. 4. Organizmy wodne, ich rola i interakcje z czynnikami hydrochemicznymi: Główne zespoły organizmów wód powierzchniowych i ich znaczenie funkcjonalne, produkcja biologiczna, biomasa i liczebność, interakcje troficzne. Sukcesja w jeziorach, powstawanie i rozwój torfowisk. 5. Zagrożenia, ochrona wód i rekultywacja wód powierzchniowych: Zmiany antropogeniczne jezior (rolnictwo, przemysł, turystyka, ścieki, zaburzenia stosunków wodnych, wprowadzanie obcych gatunków), zagrożenia dla jakości wody: fizyczne, chemiczne, toksykologiczne i sanitarne. Eutrofizacja, przyczyny, konsekwencje, rozwiązania, rekultywacja. 6. Oceany i morza - wszechocean: Główne jednostki topograficzne dna oceanicznego: krawędzie kontynentów, (szelf, skłon kontynentalny, podniesienie przedkontynentalne), obszary oceaniczne (grzbiety śródoceaniczne, strefy subdukcji, platformy oceaniczne). Termika wód oceanicznych. Woda morska i jej hydrochemia: zasolenie i jego pochodzenie oraz konsekwencje, materia organiczna, składniki 	

	<p>gazowe, produktywność oceanów.</p> <p>7. Dynamika mórz i oceanów Dynamika mórz: falowanie (geneza, typy fal i ich interakcje), pływy (geneza i skutki), prądy oceaniczne (wywołane wiatrem, cyrkulacja powierzchniowa i głębokowodna, prądy przybrzeżne), upwelling. Wykorzystanie dynamiki mas wody do produkcji energii.</p> <p>8. Ochrona i eksploatacja surowców morskich Przepisy regulujące prawo narodów do wybrzeży. Głębokomorskie złoża mineralne, eksploatacja ropy naftowej, rybołówstwo, zanieczyszczenia mórz.</p> <p>Ćwiczenia prowadzone w terenie i laboratorium:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opis, pomiary i interpretacja parametrów morfometrycznych i warunków fizykochemicznych w terenie. 2. Opis jeziora zgodnie z procedurą Lake Habitat Survey 3. Pobór próbek wody, osadów i elementów biologicznych – analizy wybranych parametrów. 4. Obliczenia wskaźników degradacji jezior, indeksów trofii. 5. Eksperymentalna analiza przebiegu wybranych procesów jeziornych w wodzie i/lub osadzie.
16.	<p>Zalecana literatura (podręczniki)</p> <p>Literatura podstawowa:</p> <p>Duxbury C.A., Duxbury A.B., Sverdrup K.A., Oceany Świata. Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa 2002</p> <p>Wolnomiejski N., Pawlikowski T., Zarys Ekologii i ochrony mórz, cz. 1. Wydawnictwo UMK, Toruń, 2006.</p> <p>Bajkiewicz-Grabowska E., Mikulski Z., Hydrologia ogólna. Wydawnictwo Naukowe PWN</p> <p>Bajkiewicz-Grabowska E., Magnuszewski A. Przewodnik do ćwiczeń z hydrologii ogólnej. Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002</p> <p>Kajak Z. Hydrobiologia- Limnologia. Ekosystemy wód śródlądowych. Wydawnictwo Naukowe PWN 1998</p> <p>Chełmicki W. Woda. Zasoby, degradacja, Ochrona. Wydawnictwo Naukowe PWN 2012</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Radomski A., Gasiński M.A. Elementy Oceanologii. Wprowadzenie do środowisk morskich. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2004</p> <p>Gutry-Korycka M., Werner-Więckowska H. Przewodnik do hydrograficznych badań terenowych. Wydawnictwo Naukowe PWN 1996</p>
17.	<p>Forma zaliczenia poszczególnych komponentów przedmiotu/modułu, sposób sprawdzenia osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia:</p> <p>Wykłady:</p> <p>Test, wymagane co najmniej 60% poprawnych i pełnych odpowiedzi</p> <p>Ćwiczenia prowadzone w terenie i laboratorium:</p> <p>Zaliczenie sprawozdań wykonywanych w ramach ćwiczeń w terenie i</p>

	laboratorium.	
	Elementy i wagi mające wpływ na ocenę końcową: zaliczenie wykładów 50 %, ćwiczenia 50%.	
18.	Język wykładowy polski	
19.	Obciążenie pracą studenta:	
	Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
	Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem: - wykład: 20 - ćwiczenia prowadzone w laboratorium: 16	36
	Praca własna studenta np.: - przygotowanie do zajęć: - opracowanie wyników: 5 - czytanie wskazanej literatury: - napisanie raportu z zajęć: - przygotowanie do egzaminu: 10	15
	Suma godzin	51
	Liczba punktów ECTS	2 ECTS